

Eelco Groenenboom - Griffier Albrandswaard

"Ga gewoon het gesprek aan"

Koffie en chocola spelen een belangrijke rol in het werk van Eelco Groenenboom. Als een volleerd barista tovert hij een krachtige cappuccino uit de indrukwekkende espressomachine, nog geen tien stappen van zijn kantoor verwijderd. Een 'Tiny Tony' chocoladetabletje completeert de verwennerij. "Iedereen in het gemeentehuis weet dat ik 'Tiny Tony's' op mijn kamer heb", vertelt hij. "Het verlaagt de drempel om even bij me binnen te waaien..."

Auteur: Rob Bosveld

Een goede kop koffie maakt een goed gesprek gemakkelijk. En het gesprek, daar draait het om bij griffier Eelco Groenenboom in Albrandswaard. Hij is niet alleen griffier. Hij is ook coach. Regelmatig is hij in het land om gemeenteraden en colleges te trainen bijvoorbeeld rond het

Een goede kop koffie maakt een goed gesprek gemakkelijk

thema burgerparticipatie. "Het is zo lastig om buiten de gebaande paden te denken. Mensen zijn zo geprogrammeerd om

in het oude systeem te werken. We zijn zo bang om fouten te maken. Om afgekeurd te worden, slechte verkiezingen te halen, slechte pers..." Vertrouwen speelt een sleutelrol en wordt enorm onderschat. "Door het boek 'The speed of trust' van Stephen Covey jr. (zoon van de auteur van Seven habits of highly effective people – RB) ben ik gaan inzien hoe belangrijk én hoe complex vertrouwen is. Achter dat ene woord gaat een wereld schuil. Je kunt er allebei iets totaal anders mee bedoelen."

Daar gebeurt het

Groenenboom is begonnen als

beleidsmedewerker bij Rijkswaterstaat, maar ontdekte al snel de charme van de lokale politiek. “Daar gebeurt het! Daar heb je echt contact met de mensen waar het om draait, daar komen de echte verhalen op tafel. In de lokale politiek zien en voelen mensen wat de overheid voor hen betekent - of juist niet. Dat vind ik buitengewoon boeiend.” Dat er de komende jaren veel moet veranderen staat voor hem als een paal boven water.

Niet invullen

“Veel overheden zijn in verwarring over de vraag: ‘hoe betrek ik de samenleving bij wat we doen?’. Het boeiende is dat je met die vraag al iets invult. Namelijk: de burger moet betrokken worden bij wat wij vanuit de politiek willen. Dus: Wij bedenken iets en dan gaan we het voorleggen. We vragen ons veel te weinig af of we überhaupt iets moeten bedenken. We vullen het meteen al in. Misschien zit er wel helemaal niemand op te wachten. Het betrekken van de samenleving is niet: ‘iets voorleggen wat wij bedacht

We vragen ons als overheid veel te weinig af of we überhaupt iets moeten bedenken

hebben’. Het betekent: gebruik maken van kennis die in de samenleving zit en faciliteren van wat er in de samenleving speelt.”

Maandelijks lol

“Dat vraagt een heel ander manier van denken. Veel mensen maken geen onderscheid tussen raad en college. Voor hen zijn ‘wij’ (in het gemeentehuis – RB)

gewoon ‘de gemeente’. Alleen dat besef is al lastig tussen de oren van veel colleges en raden te krijgen, omdat ze gedijen op de strijd tussen coalitie en oppositie. Dat is hun maandelijks lol.”

Durf je tegen die inwoners te zeggen: ‘ons geld is op, ga maar zelf een creatieve manier bedenken om aan geld te komen?’

“Stel... Je krijgt als gemeente van een groep bewoners de vraag of ze iets leuk met het pleintje in de wijk mogen doen. Hoe mooi zou het zijn als je als raad een voorstel krijgt van het college waarin het budget dat beschikbaar is voor onderhoud en inrichting in handen wordt gegeven aan die inwoners. Waarbij de raad alleen kaderstellend optreedt. Dus laat mensen het gesprek aangaan om te zorgen dat dit breed gedragen wordt in de wijk en – als dat gewaarborgd is – loslaten.

Dat is natuurlijk heel erg spannend. Want wat gebeurt er als het mis gaat? Durf je tegen die inwoners te zeggen: ‘ons geld is op, ga maar zelf een creatieve manier bedenken om aan geld te komen?’

En wat nog spannender is – vooral voor de raad – er zijn natuurlijk altijd mensen die iets juist niet zien zitten. Die zoeken de raadsleden op. Heb je het lef om dan – als raadslid – niet de wethouder op het matje te roepen, maar tegen die inwoners te zeggen: ‘wij hebben als raad dit bij jullie neergelegd, ga in gesprek en probeer er samen uit te komen.’

Het alternatief, dingen laten zoals ze zijn, is niet duurzaam. Dat past niet meer bij deze tijd."

Bietsen

"Voor veel vernieuwing hoef je niet persé wetten aan te passen. Er kan nu al heel erg veel. Dat voorbeeld met dat pleintje, dat kan nu al. Het vraagt vooral een andere manier van denken. De kader stellende taak van de raad bijvoorbeeld, kan zich beter ontwikkelen. Ik zie nu regelmatig beleidsnotities voorbijkomen. Daar staat dan een evaluatiedatum in genoemd. Het eerste wat ik doe is die datum op het whiteboard in mijn werkkamer schrijven. Als de betreffende ambtenaar dan een chocolaatje komt bietsen, ziet hij meteen dat ik tegen die tijd iets van hem verwacht om in de raad te behandelen. Wat me echter ook opvalt is hoe vaak duidelijke evaluatiecriteria

Voor veel vernieuwing hoef je niet persé wetten aan te passen

ontbreken. Er worden geen duidelijk afspraken gemaakt over wanneer iets wel of geen succes is."

Gebonden

"Natuurlijk zie ik ook een aantal aspecten in de huidige wetgeving die aanpassing vragen. Het feit dat de wet voorschrijft dat buurgemeente Rotterdam 45 raadsleden heeft en wij in Albrandswaard 21, is aan verandering toe. We zijn in onze bedrijfsvoering met handen en voeten gebonden. Daarin is de wet veel te dwingend. Ik was vorig jaar in Riverside, een voorstad van Los Angeles, met een

miljoen inwoners en een raad van tien leden. Dat werkt prima. Er waren heel veel commissies met burgers die een passie hebben voor een afgebakend onderwerp. Van te veel onderwerpen wordt een politiek stierengevecht gemaakt. Dan gaat het niet om de zaak, maar om het politieke gewin.

In Amerika viel hun mond open toen ik vertelde dat ik 21 raadsleden heb en negen partijen. Natuurlijk heb je het vraagstuk van de representatie. Maar laten we eerlijk zijn: toen ik in Rotterdam-Noord griffier was, had ik 19 raadsleden. Daarvan waren er 17 blank en ze waren allemaal HBO plus opgeleid. Hoe representatief is dat?"

Aantrekkelijker

"Raadslidmaatschap moet aantrekkelijker worden gemaakt. Raadsleden doen het erbij. Maar 15 uur raadslidmaatschap is niet te doen zonder dat je verlof koopt bij je werkgever. Daarbij is de vergoeding, zeker als je een behoorlijk inkomen hebt, miniem. Je brengt direct de helft terug naar de belastingdienst. Het gevolg is dat er een gat zit in de opbouw van veel raden. Jongeren zijn politiek actief, dat is leuk tijdens je studententijd. Daarna gedurende de gezins- en carrière-opbouw zijn ze er niet. Pas later haken ze weer aan. Maar niet als ze topfuncties hebben. Want dan breng je alles naar de belasting.

We moeten dus anders belonen, een andere inrichting vinden en ook andere belastingregels opstellen."

Wie betaalt, bepaalt?

"Wat mij ook bezighoudt is het vraagstuk van 'bepaling en verantwoording'. Wanneer de landelijke overheid de

uitvoering van beleid bij de lokale overheid neerlegt, wie is er dan als eerste aanspreekbaar? Dat is nu onduidelijk. Zodra de Telegraaf over een lokale kwestie een stukje schrijft, springen landelijke bestuurders erop. Dat moet niet. Als je beleidstaken overdraagt, doe het dan ook echt. Nu is er toch nog veel oud denken in de trant van 'wie betaalt, bepaalt'."

Carrière

Als iemand bewijst dat het stigma 'Mavoklant' onterecht is, is het Groenenboom. Op zijn eigen tempo – in alle rust: 'Als het vandaag niet lukt, dan proberen we het toch morgen opnieuw?' – is hij zich

Van de Mavo naar Master Municipal Clerk

blijven ontwikkelen. Via de MTS en zijn eerste baan bij Rijkswaterstaat ging hij studeren 'in de baas z'n tijd'. Eerst het HBO, toen zijn bachelor bestuurskunde

en later zijn master. Maar ook daarna bleef hij leren. Zo haalde hij de internationale titels Certified Municipal Clerk en Master Municipal Clerk.

Ontwikkel!

"Je moet altijd bezig blijven met de vraag: hoe kan ik mezelf ontwikkelen. De kunst is om uit je comfort-zone te stappen. Pas daar leer je echt. Dat vind ik ook een van de interessante dingen van internationale contacten die ik via de International Institute of Municipal Clerks op doe. Ze helpen me om buiten mijn eigen vertrouwde blikveld te kijken. Dat verbreden van je wereldbeeld vind ik ook zo fascinerend aan het griffiersvak. Het kan je gebeuren dat je binnen een half uur hetzelfde onderwerp van zowel links als rechts moet kunnen bekijken en écht met iemand moet kunnen meedenken. Jezelf ontwikkelen als griffier is enorm belangrijk. Niet alleen voor jezelf, maar ook omdat het bijdraagt aan de ontwikkeling van de democratie." ■